

VERMOGENSPLANNING

Het IK-OPA testament: slimme vorm van 'Generation Skipping'?

Als een vermogen overgaat eerst van een ouder op zijn kind en nadien van het kind op het kleinkind, betaalt men 2 keer successierechten.

In het kader van efficiënte vermogensplanning wordt soms geopteerd om een generatie over te slaan (generation skipping) en aldus dubbele successierechten te vermijden. Successierechten in de rechte lijn zijn dezelfde tussen ouders en kinderen als tussen grootouders en kleinkinderen.

Het Ik-Opa testament is een populaire manier van generation skipping.

Bij een Ik-Opa testament stelt de grootouder zijn kinderen aan als algemene legataris in zijn testament. De kinderen erven dus in principe alle goederen van de grootouder in kwestie.

Hieraan wordt evenwel een last gekoppeld. De last bestaat erin een schuld opzichts de eigen kinderen (en dus kleinkinderen van de grootouder) te erkennen. Na aanvaarding van deze last, zijn de legatarissen gehouden deze last te vervullen. Op deze aanvaarding kan men niet meer terugkomen.

De kleinkinderen erven in dat geval dus een schuldvordering op hun eigen ouder komende van de grootouder. De kleinkinderen kunnen deze schuldvordering evenwel pas innen op het moment dat hun eigen ouder overlijdt.

Door deze werkwijze moeten minder successierechten worden betaald. In het normale scenario moeten tweemaal successierechten worden betaald. Bij een Ik-Opa testament betaalt het kind enkel successierechten op het bedrag van de nalatenschap verminderd met de schuldvordering van het kleinkind. Het kleinkind betaalt alleen successierechten op de omvang van de schuldvordering. Hierdoor is er een spreiding van successierechten en moeten er in totaal minder rechten worden betaald.

Ook op lange termijn kan er een aanzienlijk bedrag aan successierechten worden bespaard. Want als de ouder (die eerst erfde) overlijdt, moeten er enkel successierechten worden betaald op het actief waarvan de schuldvordering kan worden afgetrokken.

Een Ik-Opa testament heeft vooral zin als de grootouder kinderen heeft die er financieel behoorlijk goed voorstaan en zelf al aan successieplanning doen.

Houd wel rekening met de reserve van de kinderen. De reserve van de kinderen is het gedeelte waar de kinderen sowieso recht op hebben ondanks een andersluidend testament. De reserve kan dus niet opgenomen worden als onderdeel van de schuldvordering.

Er dient tevens rekening te worden gehouden met kleinkinderen die geboren zouden worden na het overlijden van de grootouder. Indien de grootouder hieromtrent niets opneemt, ontstaat er een onevenwicht in de verdeling van de nalatenschap. Dit kan evenwel worden opgelost door het opnemen van een clause in het testament voor de 'nakomertjes'.

Voorbeeld:

Grootvader heeft 1 zoon en 3 kleinkinderen. Hij heeft een roerend vermogen van 1.000.000 EUR.

1. Geen Ik-Opa testament

- Grootvader sterft:

Zoon betaalt op 1.000.000 EUR successierechten t.b.v. 222.000 EUR en erft netto 778.000 EUR.

- Zoon sterft:

Kleinkinderen betalen op de erfenis van grootvader (778.000 EUR) successierechten t.b.v. 126.000 EUR en erven netto 652.000 EUR.

In totaal bedragen de successierechten na beide overgangen 348.000 EUR.

2. Ik –Opa testament: Grootvader stelt testament op waarbij de zoon een schuldvordering erkent t.o.v. de kleinkinderen t.b.v. 250.000 EUR elk of 750.000 EUR in totaal (waarde datum overlijden grootvader)

- Grootvader sterft:

Zoon betaalt successierechten op actief (schuldvordering van kleinkinderen wordt hiervan afgetrokken). Kleinkinderen betalen successierechten op hun erfdeel, zijnde 250.000 EUR elk.

De zoon betaalt successierechten op $1.000.000 - 750.000 = 250.000$ EUR, zijnde 19.500 EUR en erft in totaal 980.500,00 EUR.

De kleinkinderen betalen elk 19.500 EUR en erven een schuldvordering t.b.v. 250.000 EUR per persoon, die aan hen wordt uitbetaald op het moment dat hun vader sterft.

In totaal wordt bij overlijden grootvader een bedrag van $19.500 \times 4 = 78.000$ EUR aan successierechten betaald.

De besparing aan successierechten door het ik-opa testament bedraagt op het moment van het overlijden van grootvader $222.000 - 78.000 = 144.000$ EUR.

- Zoon sterft:

De kleinkinderen dienen geen successierechten meer te betalen en krijgen hun schuldvordering t.b.v. 250.000 EUR elk uitbetaald.

In totaal bedragen de successierechten na beide overgangen 78.000 EUR.

De besparing aan successierechten door het ik-opa testament bedraagt in totaal $348.000 - 78.000 = 270.000$ EUR.

Vanessa Vliegen.
Advocaat - Vennoot

Kolonel Dusartplein 34 bus 1
3500 Hasselt.
Tel. : 011/28.64.26
Vanessa.vliegen@argusadvocaten.be